

**Polgármesteri Hivatal Ellátó és Szolgáltató Szervezet
Eszközök és Források Értékelés
Szabályzat**

1. Intézményünknek a 368/2011 (XII.31) krmr. 13§ a 2011 évi CXCV tv. 10§ és a 2000 évi C tv. 14§ 5 (b) alapján értékelési szabályzatot kell készíteni.

I. Az értékelési szabályzat célja

Az eszközök és kötelezettségek értékelésére vonatkozó döntéseket, valamint azok gyakorlati végrehajtását szolgáló értékelési módokat és eljárásokat az értékelési szabályzatban kell összefoglalni. Ennek megfelelően az értékelési szabályzat főbb céljai a következők:

Meghatározza azokat az értékelési elveket, módszereket, amelyekkel az intézmény rögzíti az eszközeinek és a forrásainak értékét;

egyértelműen rögzíti – intézményünk sajátosságainak figyelembevételével – azon eszközei és kötelezettségei értékelési gyakorlata, amelyek esetében az Szt. és az Áhsz. felhatalmazása alapján a költségvetési szerv számviteli–politikai döntésén alapul az értékelés;

az értékelési módszereknek minden érintett gazdasági szakember számára az adott költségvetési szerven belül egyértelműnek kell lennie;

tájékoztatás nyújtása a belső, illetve a külső ellenőrzés számára a költségvetési szerv könyvvezetési és elemi költségvetési beszámoló készítési kötelezettsége során követett értékelési gyakorlatról.

2. Az értékelési szabályzattal szembeni követelmények

Az értékelési szabályzat elkészítése során kötelező figyelembe venni:

a teljesség,

a következetesség,

a lényegesség,

és a világosság

számviteli alapelvekben foglaltakat.

3. Az értékelési szabályzat elkészítéséért, tartalmáért, megváltoztatásáért felelős személyek kijelölése

Az értékelési szabályzat elkészítéséért, tartalmáért, megváltoztatásáért, aktualizálásáért a költségvetési szerv vezetője a felelős. A szabályzatot a költségvetési szerv vezetőjének kell minden esetben jóváhagynia.

Módosításra akkor van szükség, illetve lehetőség, ha a törvényi, illetve az államháztartási számviteli kormányrendeleti előírások megváltoznak, vagy a korábbi szabályzathoz képest olyan lényegi változás következik be, amely a változtatást szükségessé teszi. Az Szt. 14. § (11) bekezdése alapján a változtatások hatályba lépését követő 90 napon belül kell végrehajtani.

4. Az értékelési szabályzathoz kapcsolódó fogalmak

Értékelés: az eszközök és a források

könyvviteli nyilvántartásba vételhez alkalmazott értékének és

az éves elemi költségvetési beszámoló könyvviteli mérlegbe kerülő értékének meghatározását jelenti.

Minősítés: döntés az adott eszköz, befektetett eszközök, illetve forgóeszközök, azon belül az egyes eszközcsoportok közé való besorolásáról, valamint a kötelezettségeknek a hosszú- vagy rövid lejáratúvá való elkülönítéséről.

(A jelen értékelési szabályzat mintá a minősítési szempontokat nem tartalmazza, mivel az a számviteli politika része. Az eszközök minősítésének szabályait a költségvetési szervek mintá számlarendje tartalmazza.)

Felújítás: az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul és így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak. Felújítás és korszerűsítés is, ha az a korszerű technika alkalmazásával a tárgyi eszköz egyes része az eredetitől eltér, megoldásával vagy kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növeli. A tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett a tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott (szerkezeti elemei elöregedtek), amely elhasználódottság már a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti. Nem felújítás az elmaradt és felhalmozódó karbantartás egyidőben való elvégzése, függetlenül a kiadások nagyságától.

Karbantartás: a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a tervszerű megelőző karbantartást, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen visszatérő nagyjavítást, és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi.

Bekerülési érték: az a ráfordítás, amely az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig a raktárba történt beszállításig felmerült, az eszközhöz egyedileg hozzákapcsolható. A bekerülési érték tehát az engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt vételár, a szállítási és rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési, a beszerzéssel kapcsolatos közvetítői kiadásokat, a bizományi díjat, a beszerzéshez kapcsolódó adókat (a beszerzéskor fizetett fogyasztási adót, jövedéki adót) és a vámterhet (vámot, vámpótlékot, vámkezelési díjat) foglalja magában.

Vételár: a belföldi szállítónak a megrendelés szerinti termék szállításáért, illetve a szolgáltatás nyújtásáért számlázott és a szerv által elfogadott és kiegyenlített forintérték.

II. Az eszközök és források értékelési módjának és eljárásainak részletes szabályai

1. Eszközök és források évközi és év végi értékelésének elvei, eljárásai, módszerei

1.1 Bekerülési érték meghatározása

Ez egyes mérlegtételek értékelésének egyik legfontosabb kiindulási pontja az eszközök bekerülési (beszerzési és előállítási) értékének meghatározása, melyet elsődlegesen az Szt. szabályoz, az Áhsz. a költségvetési szervekre vonatkozó sajátos előírásokat tartalmazza.

A bekerülési érték összetevői vásárolt eszköz esetében a következők:

engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt vételár, az eszköz beszerzésével, üzembe helyezésével, raktárba történt beszállításával kapcsolatban felmerült szállítási és rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési, közvetítői tevékenység ellenértéke, ha ezek az adott eszközhöz egyedileg hozzárendelhetőek, bizományi díj, a beszerzéshez kapcsolódó adók, vámterhek, vagyonszerzési illeték, a tárgyi adómentes tevékenységhez beszerzett eszközök előzetesen felszámított, le nem vonható általános forgalmi adója (ideértve a fordított áfa elszámolás könyvekben elszámolt áfa összegét is), jogszabályon alapuló hatósági igazgatási, szolgáltatási díj, egyéb hatósági igazgatási, szolgáltatási eljárási díj (környezetvédelmi termékdíj, szakértői díj), vásárolt vételi opció díja, a beruházáshoz közvetlenül kapcsolódó – az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt – biztosítási díj, a tárgyi eszköz beszerzésével egy időben vagy annak üzembe helyezéséig beszerzett tartozékok, tartalék alkatrészek beszerzési értéke, függetlenül attól, hogy az a tárgyi eszköz számlázott értékében vagy külön számlában jelenik meg, a tárgyi eszközöknél a bekerülési érték részét képezi az elhasználandó tárgyi eszköz eredeti állaga helyreállítását szolgáló felújítási munka ellenértékét, az eszköz használati értékét növelő munkafolyamatok, illetve a megmunkálás ellenértékét jelentő bérmunkadíj, az ingatlan értékébe szerződés alapján, korábban a bérleti jog megvásárlása címén fizetett, bérleti jogként kimutatott, még le nem írt összeget, a beruházás tervezési, előkészítési, lebonyolítási, valamint az új technológia elsajátítás díjai, közvetlen költségei, a beruházáshoz, a vagyoni értékű joghoz közvetlenül kapcsolódó – devizaszámlán meglévő devizakészlettel nem fedezett – devizakötelezettségeknek az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt árfolyam-különbözete.

A bekerülési érték részét képező tételeket a gazdasági esemény megtörténte után, a pénzügyi rendezéskor kell számításba venni a számlázott, a kivetett összegnek megfelelő fizetett összegben. Amennyiben az üzembe helyezés, a raktárba történő beszállítás megtörtént, de számla, a megfelelő bizonylat nem érkezett meg, a fizetendő összeget az illetékes adóhatóság nem állapította meg, és ezért a pénzügyi rendezés sem teljesülhetett, akkor az adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok alapján kell meghatározni és a negyedév végén állományba venni. Az így meghatározott érték és a későbbiekben ténylegesen fizetett összeg közötti különbözettel a bekerülési értéket módosítani kell.

A költségvetési szerv azoknak az elvégzett, nyújtott szolgáltatásoknak a bekerülési értékét állapítja meg, melyet nem alapító okirata szerinti tevékenységének végzése során valósít meg, hanem egyedi szerződéskötés alapján teljesít szerződéses partnere részére, de a teljesített szolgáltatás leszámolása a partner felé a tárgynegyedév végéig (tárgyhó végéig) nem történik meg (pl. eseti terembérlés). Az elvégzett, a nyújtott, a teljesített szolgáltatás bekerülési (előállítási) értékének részét képezik azok a költségek, amelyek a szolgáltatás végzése, nyújtása, teljesítése során közvetlenül felmerültek, az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak, a szolgáltatásra megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatóak.

A bekerülési érték részét képezi még mind idegen, mind saját kivitelezésnél a következő eset:

építési telek és a rajta lévő épület, építmény egyidejű beszerzése esetén, amennyiben az épületet, építményt nem veszik rendeltetésszerűen használatba, akkor ezek beszerzési, bontási költségeit, továbbá a vásárolt teleknek építkezésre alkalmassá tétele érdekében végzett munkák költségeit, ráfordításait a telek értékét növelő beszerzési költségként kell elszámolni a telek bontás utáni (üres telek) piaci értékének megfelelő összegig, az ezt meghaladó költségeket, ráfordításokat a megvalósuló beruházás (épület) bekerülési értékeként kell figyelembe venni, egy adott beruházás miatt lebontott és újraépített épület, építmény bontásának költségeit az adott beruházás bekerülési értékébe be kell számítani.

Egyéb gazdasági események:

követelés fejében átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonfelosztási javaslat szerinti (számlázott, bizonylatolt) értéke, csere útján beszerzett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz csereszerződés szerinti értéke, a cserébe adott eszköz eladási ára, a térítés nélkül (a visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az átvétel időpontjában ismert piaci (forgalmi) érték, a költségvetési szerv alapítása, átszervezése esetén az alapító, az irányító, felügyeleti szerv (ideértve központi költségvetési szervek esetében a döntése alapján véglegesen átadott eszköz bekerülési értékének – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – az alapító okirat, illetve annak módosítása mellékletét képező átadás/átvételi jegyzőkönyvben szereplő érték minősül. Az átadó szervezetnél kimutatott bruttó (illetve bekerülési) érték alkalmazása esetén az átadásig elszámolt halmozott értékcsökkenést (illetve értékvesztést) is nyilvántartásba kell venni, költségvetési szerv alapítása, átszervezése esetén az alapító, az irányító, felügyeleti szerv (ideértve a központi költségvetési szervek esetében a döntése alapján vagyionkezelésbe vett eszköz bekerülési értékének – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a vagyionkezelési szerződésben (illetve annak mellékletét képező átadás/átvételi jegyzőkönyvben) szereplő érték minősül. Az átadó szervezetnél kimutatott bruttó (illetve bekerülési) érték alkalmazása esetén az átadásig elszámolt halmozott értékcsökkenést (illetve értékvesztést) is nyilvántartásba kell venni az ajándékként, hagyatékként kapott eszköz, továbbá a többletként fellelt (a nem adminisztrációs hibából származó többlet–) eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköznek az állományba vétel időpontjában ismert piaci értéke, a saját kiskereskedelmi egységbe kiszállított, illetve felhasznált saját előállítású termék forgalmi értéke után fizetendő adó, járulék, termékdíj összege is a termék bekerülési (beszerzési) értékének (előállítási költségének) részét képezi.

1.2 Nyilvántartási értékkel kapcsolatos szabályok

A költségvetési szervnek egyes eszközcsoportoknál lehetősége van egyedi, illetve csoportos nyilvántartás vezetésére, valamint a nyilvántartások vezetésénél alkalmazott bekerülési érték meghatározására. Ezek lehetnek tényleges beszerzési érték, átlagos (súlyozott) beszerzési érték,

Az egyes nyilvántartási értékeket egy gazdasági éven belül nem lehet megváltoztatni. Az alkalmazott nyilvántartási eljárást és a hozzákapcsolódó nyilvántartási értéket mindig év elején lehet megváltoztatni. A változtatást és ennek számszerű kihatásait a kiegészítő melléklet szöveges részében be kell mutatni.

1.3 Értékcsökkenés elszámolásának szabályai

1.3.1 Terv szerinti (lineáris) értékcsökkenés

Az immateriális javak és tárgyi eszközök üzembe helyezését követően értékcsökkenést kell elszámolni. Az értékcsökkenés az adott eszköz fizikai és erkölcsi elavultságát jellemző mutató. Az értékcsökkenést *negyedévenként*, – az éves szintű leírási kulcsok alapján, a tényleges használatnak megfelelően, időarányosan negyedévre számított összegben – kell elszámolni. Az értékcsökkenést a bekerülési (beszerzési vagy előállítási) érték alapján számítva a következők szerint kell megállapítani: alapítás–átszervezés, illetve kísérleti fejlesztés aktivált értéke 20 %

vagyoni értékű jogok 16 %

szellemi termékek 33 %

épületek és kapcsolódó vagyoni értékű jogok 2 %

építmények és kapcsolódó vagyoni értékű jogok 3 %

ültetvények 10 %

gépek, berendezések és felszerelések, kivéve számítástechnikai eszközöket és ügyvitel-technikai eszközöket 14,5 %

számítástechnikai és ügyvitel-technikai eszközök 33 %

járművek 20 %

veszélyes hulladék tárolására igénybe vett földterület, telek 2 %

bányaművelésre igénybe vett földterület 5 %

Az épületekhez, építményekhez nem tartozó vagyoni értékű jogok értékcsökkenésének elszámolása a vagyoni értékű jogok leírási kulcsa alapján történik.

Nem számolható el értékcsökkenés:

földterület, telek, erdő értéke után,

üzembe nem helyezett beruházásoknál,

teljesen, 0-áig leírt eszközöknél,

képzőművészeti alkotásoknál, régészeti leleteknél,

Értékcsökkenést a használatba lévő immateriális javak, tárgyi eszközök után addig kell elszámolni, amíg azokat rendeltetésüknek megfelelően használják.

2. A könyvviteli mérlegben értékkel szereplő eszközök értékelése

2.1 Immateriális javak értékelése

Az immateriális javak értékelésénél a szabályzatnak általában a következőket kell tartalmaznia:

rögzíteni kell az immateriális javak beszerzésének módját;

rögzíteni kell az immateriális javak bekerülési értéknek tartalmát;

meg kell határozni az állományból történő kivezetés feltételeit;

rögzíteni kell az év közbeni és az év végi értékelés eljárásait, módszereit;

rögzíteni kell a döntések előkészítéséért, azok végrehajtásáért felelős munkakörök, személyek megnevezését, a felelősségi viszonyokat.

Az egyes eszközcsoportoknál a következő konkrét szabályozási feladatok lehetnek:
Alapítás átszervezés aktivált értékénél:

Rögzíteni kell, hogy a költségvetési szerv az alapítás–átszervezés értékét (ez kizárólag a minőségbiztosítás lehet) aktiválja–e – számviteli politika döntésnek megfelelően – és milyen feltételek mellett;

az alapítás–átszervezés aktivált értékének szabályozásának figyelembe kell venni, hogy értéke nem tartalmazhat beruházásnak, felújításnak minősülő költségeket;

rögzíteni kell, hogy az alapítás–átszervezés aktivált értékénél terven felüli értékcsökkenés nem lehet elszámolni;

rögzíteni kell az év végi értékelés végrehajtásának módját.

Kísérleti fejlesztés aktivált értéke:

rögzíteni kell, hogy a költségvetési szerv a kísérleti fejlesztés értékét aktiválja–e és milyen feltételek mellett. Az értékelési szabályzatban kell meghatározni – az Szt. és az Áhsz. előírásai figyelembevételével – az adott költségvetési szerv érvényesen a kísérleti fejlesztéshez tartozó költségek tartalmát, gyűjtési és elszámolási módját, nyilvántartását, év végi értékelését;

kísérleti fejlesztés aktivált értékének szabályozásánál figyelembe kell venni, hogy értéke nem tartalmazhatja az alap– és az alkalmazott kutatás, a kísérleti fejlesztés közvetett és általános költségeit;

rögzíteni kell, hogy a kísérleti fejlesztés aktivált értékénél a terven felüli értékcsökkenés elszámolási szabályait.

Vagyoni értékű jogok és szellemi termékek értékelése:

meg kell határozni a vagyoni értékű jogok, a szellemi termékek beszerzési értékének, illetve a szellemi termékek közvetlen önköltségének tartalmát, az azt alátámasztó bizonylatok, számlák, szerződések, nyilvántartások rendjét;

a vagyoni értékű jogok között kell kimutatni a szellemi termékek felhasználási jogát (így a szoftverek is idesorolandók, ha nem tulajdoni jogot, hanem korlátozott felhasználói jogot szerzett a költségvetési szerv);

a vagyoni értékű jogok beszerzési értéke általában a megállapodás vagy a szerződés alapján kapott számla (pl. telefonhálózat használati jogáért fizetett összegek), a számlázott összegeken felül a bekerülési értékben általában más tételek nem kerülnek;

a szellemi termékek között a költségvetési szervnél leggyakoribbak a szoftverek, de 2005-től a szellemi termékek közé csak akkor kerülhet a vásárolt szoftver, ha tulajdonjogot szerzett a költségvetési szerv. A vásárolt szoftvereknél a számlázott érték, míg a saját előállítású szellemi termékeknél a közvetlen önköltség a bekerülési érték. Növelik a szoftverek nyilvántartási értékét a szoftver funkciójának jelentős bővülésével, átalakításával kapcsolatos kiadások, de program aktualizálásával kapcsolatosan felmerülő programkövetési kiadások nem aktiválhatók;

dönteni kell a vagyoni értékű jogok, a szellemi termékek értékcsökkenésének elszámolásáról, annak kezdetéről, befejezéséről a hasznos élettartamról;

dönteni kell, hogy a kis értékű (100 ezer Ft egyedi beszerzési érték alatti) vagyoni értékű jog, szellemi termék bekerülési értékét a használatba vételkor egyösszegben leírja a költségvetési szerv vagy sem; rögzíteni kell, ha az immateriális javak terv szerinti értékcsökkenésének elszámolása során eltér a kötelező leírási kulcsok alkalmazásától;

ha a várható használati idő figyelembevételével kisebb mértékben állapítja meg az értékcsökkenést, ekkor meghatározandó a bevont eszközök köre, illetve a várható használati idő megállapítására vonatkozó szabályok, az így meghatározott lineáris leírási kulcs; azoknál az immateriális javaknál, ahol a szerződés eltérő időtartamot jelöl meg – mint a kötelezően előírt leírási kulcsok alapján számított használati idő –, ott a szerződés szerinti időtartam alapján is meghatározható az immateriális javaknál a leírási kulcs és a terv szerinti értékcsökkenés; meghatározandó az immateriális javak köre, illetve a várható használati idő alapján megállapított lineáris leírási kulcs; rögzíteni kell, él-e a költségvetési szerv a vagyoni értékű jogoknál, illetve a szellemi termékeknél a piaci értéken történő értékeléssel. Erre vonatkozó döntés esetén meg kell határozni a piaci érték megállapításának módját, az erre vonatkozó információk hitelességének biztosítását, az értékhelyesbítés összegének változását, a jelentős a piaci érték változásának figyelemmel kísérésének módját; rögzíteni kell, hogy a vagyoni értékű jogok és a szellemi termékek terven felüli értékcsökkenése meghatározásának módját (piaci érték), a tartós és a jelentős összegű eltérést tartalmát, az eszköz használhatóságának megítélése szempontjait, valamint, hogy a költségvetési szerv él-e a piaci értékelés miatti terven felüli értékcsökkenés meghatározása során az Áhsz. által biztosított mentesítési lehetőséggel; célszerű rögzíteni az immateriális javak állományból történő kivezetésének (pl. értékesítés, térítés nélküli átadás) eseteit, elszámolásuk, bizonylatolásuk rendjét; rögzíteni kell a döntések előkészítéséért, azok végrehajtásáért felelős munkaköröket ki jogosult dönteni, milyen értékhatár felett, mely immateriális javaknál a beszerzésről, annak módjáról; ki jogosult dönteni a jelentős összegű eltérés nagyságáról.

2.2 Tárgyi eszközök értékelése

Tárgyi eszközök értékelésénél a szabályzatban rögzíteni kell, hogy be kell mutatni a tárgyi eszközök beszerzési értékébe tartozó általános és sajátos tételek meghatározását, az adott tárgyi eszközhöz hozzákapcsolható tételek számítási módját; rögzíteni kell a döntések előkészítéséért, azok a végrehajtásért felelős munkaköröket: ki jogosult dönteni, milyen értékhatár felett, mely tárgyi eszközöknél, esetleg tárgyi eszköz csoportoknál a beszerzésről, annak módjáról; ki jogosult dönteni a jelentős összegű eltérés nagyságáról. Az értékelési szabályzatban a tárgyi eszközök bekerülési értékének meghatározását konkrétan az egyes elemekre lebontva kell rögzíteni. A tárgyi eszközökre vonatkozó konkrét szabályoknak tartalmaznia kell még az értékcsökkenés elszámolási szabályait,

2.6 Követelések értékelése

A követeléseket – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, az elfogadott, az elismert összegben a tökeváltozással szemben kell nyilvántartásba venni.

Követelések között kell kimutatni:

azokat a szerződésekből jogszerűen eredő, pénzértékben kifejezett (és kiszámlázott) általános forgalmi adót is tartalmazó – a fordított adózás kivételével – fizetési igényeket, amelyek a költségvetési szerv által már teljesített és az igénybe vevő által elfogadott, elismert termékértékesítéséhez, szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódnak (vevők);

Az adósokkal szembeni követeléseket, melyek a költségvetési szervek alaptevékenysége keretében a külön jogszabályokban meghatározott és a költségvetési szerv által előírt, még be nem folyt összegek;

A rövid lejáratú kölcsönöket, visszterhesen átadott pénzeszközöket; az előzőekben nem nevesített egyéb követeléseket, így: a munkavállalókkal szemben előírt különféle követeléseket, a költségvetéssel szembeni követeléseket, a követelés fejében átvett más követeléseket.

A vevő által történő elismerés dokumentumai:

az eszközök és források leltározási és leltárkészítési szabályzatban meghatározott fordulónapra vonatkozóan kiküldött, és a vevők által elfogadott egyeztető levél (a vevők által elfogadottnak minősül a követelés, ha az egyeztető levélre a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, vagy elfogadó válasz érkezik), az adós által el nem ismert követelést a zárlati tételek elszámolása során át kell vezetni a „0” számlaosztályba, a könyvviteli mérleg fordulónapját követő, de a elemi költségvetési beszámoló elkészítését megelőző pénzügyi teljesítés a vevő részéről.

Elismert a jogszabályon alapuló követelés amennyiben jogszabály, határozat biztosítja az elismertséget, még akkor is, ha az adós vitatja azt.

Az új kiadási és bevételi struktúra következtében a költségvetési szerv csak azokat a közhatalmi bevételeket mutathatja ki, melyeknek a címzettje. Azon részeit, melyet tovább kell adnia csak átfutó bevételként jeleníthető meg. Ennek ellenére a pénzügyileg nem teljesített közhatalmi bevételekkel kapcsolatos követelések teljes összegét a beszédő szerv köteles könyvviteli mérlegében kimutatni (függetlenül attól, hogy az a pénzügyi teljesítést követően megosztásra kerül). Az eredetileg elismert, de az utólag vitatott követelést a könyvekből ki kell vezetni. A vitatott követeléseket csak a 0 számlaosztályban lehet kimutatni, a könyvviteli mérlegben értékkel nem szerepelhet.

Az adósok és vevők tartozását, azok megfizetését folyamatosan figyelemmel kell kísérni, mert a lejárt fizetési határidejű követelések behajtására a szükséges intézkedéseket meg kell tenni. Az adósok, vevők minősítése során vizsgálni kell a vevő, adós jövedelmi helyzetét, fizetőképességét, likviditási gondjainak tartósságát, továbbá azt, hogy a vonatkozó szerződés alapján garancia érvényesítésére van-e mód és esély, csődeljárást, felszámolási eljárást indítottak-e vele szemben, ha igen, a követelés milyen mértékű kielégítésére lehet számítani. Az egyszerűsített értékelési eljárás alá vont követelések értékelési elveinek meghatározása során az adósokat minősíteni kell:

folyamatosan működő adósok,

folyamatos működésükben korlátozott adósok (pl. felszámolás alatt lévő, csődeljárást alá vont, végelszámolás alatt lévő, jogutód nélkül véglegesen megszűnt stb.).

A folyamatosan működő adósokkal szembeni adóköveteléseket lejáratuk szerint tovább kell csoportosítani:

90 napos,

91–180 napos,

181–360 napos,

360 napon túli.

Ezen időszakok követeléseinek változása alapján kell azt a százalékos értékvesztést megállapítani, amit egy negyedév vonatkozásában a költségvetési szerv el kíván számolni. Behajthatatlan követelés az a követelés, amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy amennyiben a talált fedezet a követelést csak részben fedezi, a nem fedezett rész tekintetében, amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet, a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott kis összegű követelések tekintetében, amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a végrehajtás veszteséget eredményez, vagy növeli a veszteséget), illetve amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása „igazoltan” nem járt eredménnyel, amelyet a bíróság előtt érvényesíteni nem lehet, amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell, melynek alapján a költségvetési szerv eredménytelen felszólítás után behajthatatlanná nyilvánítja a követelést, figyelemmel az érvényes felügyeleti szervi előírásokra. A behajthatatlan követelés leírása nem minősül követelés elengedésének. Amennyiben a költségvetési szerv a követelést behajthatatlanná nyilvánította, azt a könyvviteli mérlegben nem lehet kimutatni, azt hitelezési veszteségként a saját tőkével szemben le kell írni. Állandó partnerek esetében egyértelműen értelmezhető, de ha olyan partnerről van szó, amellyel eddig a költségvetési szervnek nem volt kapcsolata, akkor saját tapasztalataira kevésbé tud támaszkodni, hanem ilyen információkat kívülről kell begyűjtenie (pl. fizetési zavarok, csőd-eljárás, felszámolási eljárás stb.) és felhasználnia. A jelentős összegű minősítés adósonként és vevőnként a számviteli politikában a követelés összegének arányában meghatározott értéket jelent.

Minden esetben jelentős összegű a különbözet, ha meghaladja az adott követelés értékének 20%–át vagy a 100 000 Ft–ot.

A vevőnként, az adósonként kisösszegű követelések könyvvitelben elkülönített csoportjára, a vevők, az adósok együttes minősítése alapján – ide nem értve az egyszerűsített értékelési eljárás körébe vont kisösszegű követeléseket – az értékvesztés összege ezen követelések nyilvántartásba vételi értékének százalékában is meghatározható, egy összegben elszámolható, elkülönítetten kimutatható.

Ha a költségvetési szerv a kisösszegű követeléseknél a százalékos értékelési lehetőséget nem választotta a számviteli politikájában, akkor ezeket a követeléseket, függetlenül a követelés összegétől egyedileg kell értékelni.

2.8 Pénzeszközök értékelése

A könyvviteli mérlegben az előirányzat–felhasználási keret számlán lévő forint összegben, a Kincstár értesítő alapján kell szerepeltetni.

A házipénztár könyvviteli mérlegben szereplő értéke a főkönyvi könyvelésben a házipénztár főkönyvi számlán lévő, a napi vagy az időszakai pénztárjelentéssel és a december 31–i tényleges pénzkészlettel egyező forint összeg.

a forintban meglévő pénzeszközöket nem kell értékelni, a ténylegesen kimutatott, – hitelintézeti, kincstári értesítéssel megegyezően – meglévő összeget kell pénzeszközként kimutatni;

a könyvviteli mérlegben a pénztári készpénzkészlet a házipénztár a mérleg fordulónapi pénztárjelentésben, illetve a készpénzleltárban szereplő összeggel megegyezően kell kimutatni;

2.9 Egyéb aktív pénzügyi elszámolások

A szabályzatban

rögzíteni kell a költségvetési szervnél jelentkező tételek jogcímeit, azok dokumentálásának módját;

rögzíteni kell az aktív pénzügyi elszámolások rendezésének érdekében a költségvetési szervnél alkalmazott egyeztetési eljárás menetét, határidőit, felelőseit (nem számolhatók el olyan tételek, amelyeknek következményeként a tartalékok nagysága a könyvviteli mérlegben nem a valóságnak megfelelő mértékét mutatja);

az aktív pénzügyi elszámolásokat a könyvviteli mérlegben könyv szerinti értéken kell szerepeltetni rögzíteni kell, hogy a behajthatatlan, valamint leltárral alá nem támasztható aktív pénzügyi elszámolásokat el kell számolni végleges költségvetési kiadásként.

3. A könyvviteli mérlegben szereplő források értékelése

3.1 Saját tőke értékelése

Tartós tőke

A tartós tőke az alapításkori tartós tőke összegével egyenlő. Értéke csak átszervezés miatti jelentős feladatkör módosulás esetén változhat (összevonás, beolvasztás, kiválás, megosztás, szétválás).

Tőkeváltozás

A tőkeváltozást a nyilvántartás szerint könyvszerinti értéken kell a könyvviteli mérlegben beállítani.

A saját tőke növekedhet:

a folyó évi költségvetés, a költségvetési előirányzat–maradvány, terhére teljesített, befektetett eszközök állományát növelő az eszközökön végzett beruházások és felújítások miatti értéknövekedést is – kiadásokból, központi beruházásból,

a készletek, a követelések és a kötelezettségek állományának változásából

az ajándékként, az adományként, a hagyatékként kapott, a többletként fellelt, a követelés fejében átvett eszközök nyilvántartásba vételéből.

A tőke növekedéseként kell kimutatni az előző bekezdésben foglaltakon kívül a költségvetési feladatok ellátása érdekében térítésmentesen átvett eszközök és térítésmentes (társadalmi) munkával létrehozott javak tartós forrását.

A saját tőke csökkenhet:

a befektetett eszközök értékcsökkenése, értékvesztése, selejtezése, más gazdálkodó szerv részére történő térítésmentes átadása,

a befektetett eszközök és készletek értékesítése,

a költségvetési szerv másokkal szemben támasztott követelésének állományváltozása,

továbbá leírása (törlése), a követelés jogcímére vonatkozó külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével,

az immateriális javaknál és tárgyi eszközöknél elszámolt értékcsökkenés miatt,

a leltárhiány, a kötelezettség fejében átadott eszközök kivezetése miatt.

Értékelési tartalék

A szabályzatban rögzíteni kell az értékelési tartalék meghatározásának, elszámolásának, nyilvántartásának rendjét,

3.2 Tartalékok értékelése

A tartalékok értékelésével összefüggésben a szabályzatban rögzíteni kell az alap-, kiegészítő, kiegészítő, illetve a vállalkozási tevékenység tartalékainak meghatározási, elszámolási és nyilvántartási rendjét. A tartalékokat a könyvviteli mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

3.3 Kötelezettségek értékelése

A szabályzatban a kötelezettségek értékelésével

rögzíteni kell a hosszú- és rövid lejáratú kötelezettségekkel kapcsolatban jogcímenként a kötelezettségek a költségvetési szerv általi elismerése igazolásának, a kötelezettség ellenértéke meghatározásának módját, a bejövő számlák fogadásának, nyilvántartásának rendjét, a

költségvetési szerv által el nem ismert teljesítés rendezésének szabályait, felelőseit;

rögzíteni kell a külföldi pénzürtékre szóló kötelezettségek . Minden esetben jelentős összegűnek kell tekinteni, ha a külföldi pénzürtékre szóló. Rögzíteni kell a

kötelezettségvállalások meghatározásának, nyilvántartásának rendjét, összhangban a „0”

számlaosztályban az ehhez kapcsolódó nyilvántartásokkal; rögzíteni kell a sajátosan

értékelendő kötelezettségek értékelésének rendjét. Meg kell határozni a nem számlázott

szállítások negyedévente történő megállapításának rendjét, bizonylatait, elszámolását, illetve a mérlegjelentés elkészítését követően kivezetését.

Passzív pénzügyi elszámolások értékelésénél rögzíteni kell, hogy a költségvetési szervnél ezen a jogcímen milyen tételek keletkezhetnek és ezek dokumentálásának módját;

rögzíteni kell a passzív pénzügyi elszámolások rendezésének érdekében a költségvetési szervnél alkalmazott egyeztetési eljárás menetét, határidőit, felelőseit;

Az önellenőrzéssel feltárt, leltárral alá nem támasztható, nem beazonosítható passzív pénzügyi elszámolásokon jelentkező többletet az egyéb sajátos bevételek közé kell átvezetni, ezek a tételek passzív pénzügyi elszámolások között nem mutathatóak ki.

III. Az értékelési eljárásokat, módszereket alátámasztó bizonylatok köre

A leltározási szabályzatban kerül rögzítésre a költségvetési szervnek az egyes mérlegtételek értékelésénél alkalmazott leltár bizonylatok felsorolását, ezek kitöltési szabályait, a bizonylatok útját szabályoznia kell.

Az egyes bizonylatoknak legalább a következő adatokat tartalmaznia kell eszköz vagy forrás csoport pontos megnevezését, főkönyvi számlaszámát, az értékelés módszerének megnevezését,

az értékadatokat;

a könyvekben való rögzítéshez szükséges döntéseket;

a bizonylat elkészítőjének nevét;

az engedélyező aláírását.

IV. Zárórendelkezések,

Ezen szabályzat 2012 január 1-től hatályos ezzel egyidőben hatályát veszti a 2008 január 1-től érvényben lévő többszörösen aktualizált szabályzat.

Szolnok 2012 szeptember 10

Csizmadia Pálné
Igazgató h